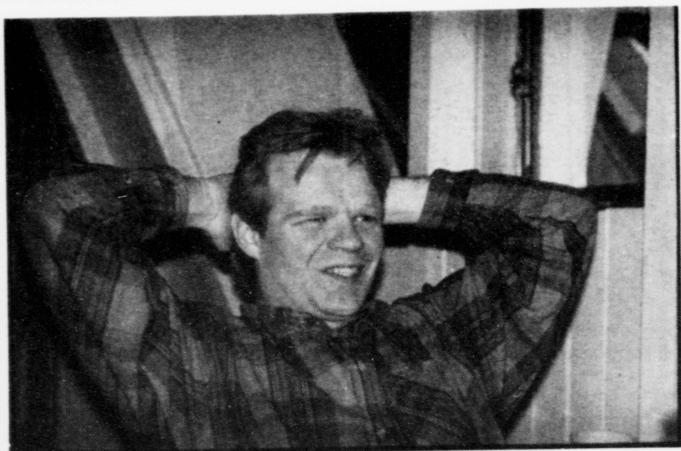

Thor Vilhjálmsson og Einar Már Guðmundsson í Norðurlandahúsinum mánakvöldið

Kendir íslenskir rithøvundar vitja

Teir báðir stóru íslensku rithøvundarnir Thor Vilhjálmsson og Einar Már Guðmundsson lesa úr bókunum hjá sér á íslenskum, færeyskum og danskum í Býráðshöllinni í Klaksvík í morgin 21. febr. kl. 16.00, og í Norðurlandahúsinum mánakvöldið 22. febr. kl. 19.30.

Tað er fyrsta ferð, at teir báðir upptráða saman í Føroyum, og tað hevur leingi verið eitt stórt ynski at fáa tann norðurlenska prívinnaran Thor Vilhjálmsson higar. Tá ið nú tann yngri av teimum, Einar Már Guðmundsson hevur fingið lokkað Thor við sær, fara teir báðir at greiða frá sær sjálvum og bókunum hjá sær. Thor Vilhjálmsson verður aftan á Halldór Laxnes roknaður sum tann fremsti endurnýggjarin av íslenskum fagurbókmentum, og fekk Bókmentavirðisløn Norðurlandaráðsins í Oslo fyrri bókina »Grámosin gløðir« í 1988. Tá hevði hann verið innstillaður bæði í 1971, 1977 og í 1978.

Grámosin gløðir er ein søgulig skaldsøga um eina gamla krimisak, ta sokallaðu Sólborg-sakina. Skald-

søgnerum grundleggjandi krefur í tilveruni, um skuld og kærleika.

Eisini aftan á ta norðurlensku bókmentavirðislønina hevur Thor styrkt sína støðu sum ein av teimum fremstu innan norðurlenskar bókmentir. Hann er ein útátvendir europeiskt sinnaður rithøvundur, føddur í Edinburg, uppvaksin í Íslandi, lisið fyrst í Reykjavík og síðani í Nottingham, búð í París í fimm ár, við yrkisbakgrund sum sjómaður, fiskari, ráðgevi innan sjónleik og ferðaleiðari. Hann hevur ristjómað tíðarrit, bókur og sjónleikaskráir og var ein av forsprákarunum til at fáa modernismuna inn í íslenskar bókmentir í 1950- og 60-árunum. Bókur hansara vísa góðan kunnleika til rithøvundarum T.S. Elliot, Claude Simon, Alain Robbe-Grillet og Gabriel García Márquez, og hann er á hædd við teir fremstu eftir europeiskum mátistokki. Higar til hevur hann skrivað uml. 30 bókur, og fleiri av teimum eru týddar til nóg mál eisini uttan fyrri norðurland.

Einar Már Guðmundsson er føddur í Reykjavík í 1954. Hann las bókmentir og søgu við Háskóla Íslands og tók B.A. prógv haðani í 1979, flutti síðani til Keypmannahavnar og búði har til 1985. Í 1980 gav hann út tvey yrkingasøvn: »Er nakrar í krúningarklæðum her nni?« og »Sendiboðið er einsamalt«. Í 1981 kom so triðja yrkingasavnið »Robinson Kruso vendir aftur«. Í 1982 skrivaði almenna bókafelegið út skaldsøgukapping og Einar Már Guðmundsson fekk fyrstu virðisløn fyrri fyrstu skaldsøgu sína, »Riddararnir á rundu trappuni«. »Riddararnir á rundu trappuni« lýsir á óvanligan hátt dreingjaheimin í býarútrýðjuni. Frásøgumaðurin er seks ára gamal drongur, sum lýsir umhvørvi og atburð við málbrúkinum hjá tí vaksna og hjá barninum samstundis. »Riddararnir á rundu trappuni« er týdd til danskt, norskt, svenskt og týskt og er væntandi út á enskum. Hon hevur allastaðni fingið ógvuliga góð ummæli. Í 1983 kom næsta skaldsøgan hjá Einari Már, »Veingjasklattu« er týdd til danskt, norskt, svenskt og týskt og er væntandi út á enskum. »Veingjasklattu« er týdd til danskt, norskt, svenskt og týskt og er væntandi út á enskum.

»Lýsir heim skapanarinnar og frælsisins, sum at enda má dvína. Dreingir í útrýðjuni av Reykjavík skapa sær heim, har sum dógvu- og lundapisuhald høvdu alt at siga. Teir fáa veingir á heilan, um so kann sigast. Men henda frælsistrá dreingjanna brestur saman við tað skipaða samfelagið hjá teimum vaksnu. »Veingjasklattu« er týdd til danskt, norskt og svenskt og er væntandi á týskum. Í 1986 gav Einar Már so út triðju skaldsøgu sína. »Eftirmæli regndroppanna« er heitið á henni. Í hesi søguni hittast nútíðin og fortíðin og byggir hon á fólkatrúgv og skaldskap av mannamunni. Álvur búgva í steinum har vegir skulu leggjast, sokkin skipshavn kemur til sjóndar í býnum osfr. Og alla tíðina er ræðuligt óveður. Allar hesar triggjar skaldsøgurnar hjá Einari Már Guðmundssoni fara fram á líkum slóðum, í býarumhvørvi har hann hevur evnað sín heim, heimin har alt kann henda. »Eftirmæli regndroppanna« kom út í Danmark í 1988 og í Svøríki í 1990. Í stuttsøgusavninum »Leitanin eftir djógararð-

inum« bera flestu søgurnar brá av einari nýskapan innan frásøgulistina hjá Einari Már Guðmundssoni. Bert tvær søgur av átta eru skrivadar eftir sama leisti sum tær triggjar skaldsøgurnar. Hendingarnar í hinum søgunum fara fram víða hvar í Íslandi og ymsa staði í Europa, t.d. í Fraklandi, Danmark og í Føroyum. Í 1990 kom so út nýggj skaldsøga eftir Einar Már Guðmundsson. »Reyðir dagar«, eitur hon. Ung genta flytir av bygdini til býin seinast í sjeytiárunum, í eini tíð við arbeiðsloysi og flyting av landinum. Hon kemur at kenna bæði undirheimar mannalívsins og friðleysu verðina í politisku radikalismini. »Reyðir dagar« er kærleikssøga, full við villum ólukkum og ógvislugum hendingum. »Reyðir dagar« er komin út á danskum og norsktum og er væntandi á svensktum. Í 1991 kom út yrkingasavnið »Klettur í havi«. Henda bók er úrslit av samstarvi millum Einar Már Guðmundsson og myndlistamannin Tolla, porlák Kristinsson, Tolli málur myndir og Einar Már yrkir yrkingar. Um ta bókina hevur verið sagt, at

Einar Már yrkir í myndum og Tolli málur við orðum. Bókin er yrking til íslensku náttúruna og hitt villa norður. Í samstarvi við Fririk þór Fríðriksson hevur Einar Már Guðmundsson eisini skrivað tvey filmshandrit, »Børn náttúrunnar« sum longu er gjørt til film og innstillað til Óskarvirðislønina og »Filmsdagar«, sum enn er á fyrirreikingarstigi. Í 1992 gav Einar Már Guðmundsson út barnabókina »Fólkið í steinum«, álvasøga úr nútíðini myndprýdd av Erlu Sigurðardóttur og frá teimum er væntandi onnur søgan, »Hundakeksin«. Einar Már Guðmundsson hevur eisini týtt útlenskan skaldskap til íslenskt, m.a. tvær skaldsøgur eftir enska rithøvundin Ian McEwan.

Sunnudagin eru Norðurlandafelagið í Norðuroyggjum og Norðurlandahúsið vertur fyrri bókmentatiltakinum í Klaksvík og mánadagin 22. febr. eru Rithøvundafelagið og Norðurlandahúsið vertur fyrri bókmentatiltakinum í Norðurlandahúsinum.

SOSIALURIN

– einasta blað 5 ferðir um vikuna